

Kunnskapsdepartementet
Pb. 8119 Dep
0032 Oslo

Deres referanse
200801865-/HAK

Vår referanse
EGA09

Dato
07.12.09

HØRINGSSVAR VEDR. ETABLERING AV SENTRE FOR FREMRAGENDE UTDANNING (SFU)

FO vil med dette komme med våre kommentarer til høring fra Kunnskapsdepartementet om etablering av sentre for fremragende utdanning (SFU).

En styrking av utdanningssektoren

FO støtter forslaget om at det skal etableres Sentre for fremragende utdanning. Vi er enig i at sentrene skal representere styrkene i norsk høyere utdanning og stå for videreutvikling på bakgrunn av dette, heller enn å ha som mål å reparere svakhetene. Kriteriene som utvalget har nedsatt er hensiktsmessige:

- Høy og til dels fremragende kvalitet på utdanningsvirksomheten ("utdanningskvalitet")
- Evne og vilje til utvikling og innovasjon av utdanningsvirksomheten ("innovasjonskvalitet")
- Evne og vilje til spredning av kunnskap om og erfaringer med god praksis ("spredningskvalitet")

I vår merknad til NOU 2008: 3 Sett under ett, om ny struktur i høyere utdanning, fremhever vi behovet for å styrke de helse- og sosialfaglige bachelorutdanningene i et profesjonsperspektiv. Forskningen på fagfeltene, den forskningsbaserte undervisningen og den teoretiske tilnærmingen, praksisstudiene og ferdighetstrening er sentrale elementer i en god profesjonsutdanning. I tillegg til at det avsettes nok ressurser til å drive gode utdanninger, er kontinuerlig arbeid med videreutvikling av utdanningene viktig. Sentre for fremragende utdanning vil etter vårt syn kunne representere godt videreutviklingsarbeid, og vil kunne bidra til styrking av fagmiljøene innenfor et eller flere profesjonsutdanninger helt konkret.

FO mener altså at norsk høyere utdanning gjennom etablering av flere sentre for fremragende utdanning totalt sett vil styrke sektoren og ikke minst kvaliteten på utdanningene. Vi støtter argumentasjonen om at kvaliteten på utdanningsmiljøene som kan etablere et SFU må være svært høy for at effekten kan bli som ønsket.

Utfordringer knyttet til SFU-ordningen

Et viktig spørsmål for oss er om FO-profesjonenes utdanningsmiljøer vil dra nytte av ordningen.

Det utdannes ca. 2.000 barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere hvert år fra totalt 36 utdanninger ved ca. 20

utdanningsinstitusjoner. Det er stolte profesjonsutøvere som uteksamineres og som går ut i viktige jobber innenfor velferdsstaten. Mange av utdanningsmiljøene har eksistert i over 20 år og representerer høy kvalitet i et utdanningsperspektiv. Høy kvalitet på utdanningene sikrer fokus på utvikling av kvalitet på de tjenestene og instansene som barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere jobber innenfor.

Selv om FO-profesjonenes utdanninger anses som gode, er vi bekymret for at utdanningene for barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere ikke umiddelbart vil kunne dra nytte av SFU-ordningen, dvs. at dette er en ordning som i hovedsak vil komme mer tradisjonelt akademiske utdanninger til gode. Vi vil peke på noen strukturelle forhold vi mener står i veien for at FOs profesjonsutdanninger vil kunne dra nytte av ordningen på kort sikt:

- FOs profesjonsutdanninger er plassert lavest i finansieringskategoriene i finansieringssystemet. Dette gir negative ringvirkninger for mulighet til å utvikle og satse innenfor utdanningene både når det gjelder forskning produsert i miljøene og videreutvikling og kvalitetsheving av innholdet i utdanningene. Evaluering av finansieringssystemet som ble lagt frem i forbindelse med statsbudsjettet for 2010 viderefører dette.
- Stjernøutvalget fremhever behovet for at praksisstudier og fokus på de praktiske ferdighetene hos studentene i en utdanning må sidestilles med teoretisk undervisning. FOs profesjonsutdanninger er yrkesrettede utdanninger, men vi oppfatter ikke at finansieringsordninger, satsningsområder innenfor høyere utdanning osv. reelt sett har oppjustert verdien av fokus på utvikling av studentenes praktiske kompetanse.
- Kvalitetsreformen viste seg å ha lav effekt på profesjonsutdanningene på høgskolene, da endringene som ble initiert blant annet i arbeidsformer og oppfølging av studentene alltid har vært en del av disse utdanningene. Rapporten fra utvalget viser også til at undervisningstiden er redusert ved utdanningene ved høgskolene, i motsetning til ved universitetene.
- De fleste av FOs profesjonsutdanninger er innenfor høgskolene, hvor det fortsatt vil ta noe tid før en har et tilstrekkelig antall ansatte med vitenskaplig kompetanse, som blant annet er et krav for etablering av relevante master- og doktorgradsløp, noe som er en styrke med tanke på å være et sterkt fagmiljø.

Disse strukturelle forholdene mener vi er med på å hindre mulighetene for videreutvikling til et nivå som utløser ytterligere mulighet for kvalitetsutvikling. Vi er kommet dermed inn i en nedadgående spiral.

Nasjonale grep nødvendig

Når det kan synes vanskelig at SFU-er kan etableres innenfor våre utdanninger med det første, mener vi det er et nasjonalt ansvar å endre de strukturene som bidrar til at hensiktsmessig videreutvikling er vanskelig.

Vi vil peke på en av Olga Dysthes konklusjoner som det refereres til i rapporten: "dersom Kvalitetsreformen skal leve opp til namnet og ha varig positiv effekt på studiekvaliteten, er det heilt nødvendig med oppfølging både på sentralt hald, på institusjonsnivå og i fagmiljøa." (side 18 i rapporten).

FO mener det er et nasjonalt ansvar å styrke utdanningene for våre profesjoner på alle mulige måter og at rapportens forslag om tiltak utover senterordningen for profesjonsutdanningene er særs viktig. KD må sammen med andre nasjonale instanser for høyere utdanning se på hvordan dette kan gjøres, for at alle typer høyere utdanning skal kunne omfattes av SFU-ordningen på sikt, men aller viktigst, kunne arbeide godt med kvalitetsutvikling av utdanningene på en bedre måte enn i dag.

Med vennlig hilsen

Randi Reese
Forbundsleder

Ellen Galaasen
Fagkonsulent